

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću | Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek |
Građanski odbor za ljudska prava | Pravda Bjelovar

Podrška strategiji razvoja pravosuđa u području ljudskih prava

Osijek, Zagreb, Bjelovar 26. veljače 2016.

Dvotjedni izvještaj o suđenjima za ratne zločine, pojavama diskriminacije, zločinu iz mržnje i govoru mržnje te pravima žrtava rata

Porast međunacionalnih sukoba u poratnim krajevima

U zadnja dva tjedna u Republici Hrvatskoj dogodila su se dva međunacionalna sukoba. Dana 14. veljače u Vukovaru, žrtva je bio mladić star 19 godina, hrvatske nacionalnosti, dok je drugi slučaj zabilježen u Okučanima 20. veljače, gdje je žrtva bio mladić star 22 godine, srpske nacionalnosti. Zajedničko im je, osim što su žrtve mladi ljudi, jedva punoljetni, činjenica da je na strani napadača, u oba slučaja, sudjelovalo više osoba, da se napadi događaju tijekom vikenda, noću, na javnim mjestima, da su posljedice tih napada tjelesne povrede žrtava te da su napadači pokazali upornost i brutalnost u izvršenju djela.

U prvom slučaju Županijsko državno odvjetništvo iz Vukovara je, temeljem kaznene prijave Policijske uprave Vukovarsko srijemske, Policijske postaje iz Vukovara,¹ donijelo rješenje o provođenju istrage protiv trojice hrvatskih državljana, zbog postojanja osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela pokušaja teškog ubojstva iz čl. 111. t. 4. u svezi čl. 34. st. 1. Kaznenog zakona, te protiv trećeokrivljenika zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela oštećenja tuđe stvari iz čl. 235. st. 1. KZ-a i nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 331. st. 1. KZ-a.²

U drugom slučaju Policijska uprava Brodsko posavska podnijela je Prekršajnom sudu u Novoj Gradiški optužni prijedlog protiv više osoba, između ostalog protiv žrtve i petorice napadača, zbog prekršaja narušavanja javnog reda i mira.³

Analizirajući spomenute događaje, osim što zabrinjava nasilje i brutalnost koji su evidentni, zabrinjava i činjenica što su u oba slučaja napadači i žrtve osobe različite nacionalne pripadnosti. Također, događaju se na prostorima bivših ratnih sukoba gdje su prisutne međunacionalne netolerancije, prostorima opterećenim većim brojem nezaposlenih mladih osoba.

Razlozi za napad u obadva slučaja su indikativni. U jednom je procijenjeno da se radi o navijačkom sukobu, dok u drugom da su dvije pjesme izazvale međusobni sukob. No, treba naglasiti i da se radi o različitoj nacionalnoj pripadnosti žrtava i napadača.

Mora se primijetiti da je ŽDO iz Vukovara, koristeći potencijalne indikatore zločina iz mržnje, pravilno ocijenilo da se radi o kaznenom djelu pokušaja teškog ubojstva, počinjenog iz mržnje (čl. 111.t.4. KZ). Zločin je počinjen prema pripadniku, u konkretnom slučaju, većinskog naroda (okolnost povezna sa žrtvom). Počinitelji su pripadnici jedne navijačke skupine, dok je žrtva percipirana ili

¹ Izvor: <http://www.dorh.hr/vuko16022016>

² Izvor: <http://www.dorh.hr/ZupanijskoDrzavnoOdvjetnistvoUVukovaruDoneseno>

³ Izvor: <http://brodsko-posavska.policija.hr/MainPu.aspx?id=230882>

uistinu je pripadnik druge navijačke skupine. Ponašanje počinitelja karakterizira brutalnost napada, a rezultat čega su ozljede koje je žrtva zadobila, u konkretnom slučaju teške tjelesne povrede. Također, djelo je počinjeno na javnom mjestu, u noći.

No, događaj u Okučani svakako zaslužuje više pozornosti. Čini se da bi u konkretnom slučaju nadležno ŽDO iz Slavonskog Broda trebao zatražiti dodatne izvide od Policijske uprave Brodsko Posavske, i to upravo koristeći navedene potencijalne indikatore zločina iz mržnje. Prije svega zbog činjenice da je pet osoba, od toga jedna malodobna, dvije u životnoj dobi od preko trideset godina, jedna u životnoj dobi od 42 godine, tuklo žrtvu. Razlog napada također je indikativan, jer se radi, navodno o pjesmama, a potom i o fotografiji na društvenoj mreži *Facebook*. Mjesto napada je ugostiteljski objekt, u noćnim satima, a rezultat napada su tjelesne povrede, u konkretnom slučaju se radi o lakšim tjelesnim ozljedama.

Za prevenciju međunacionalnih sukoba, ali i svakog drugog oblika nasilja, potreban je adekvatan odgovor pravosuđa te pravilna ocjena težine zločina i njegovih motiva koji se odnose na žrtvu i njezinu obitelj, ali i na okolinu u kojoj žrtva živi i u kojoj se zločin događa. Osim toga, potreban je angažman cjelokupnog društva. Kontinuirani rad sa potencijalnim žrtvama te rad sa skupinama koje potencijalno mogu biti nasilne. Priopćenja političkih stranaka, politička prepucavanja, zasigurno neće pridonijeti stvaranju tolerantnog ozračja.

U sredinama, u kojima evidentno ima nepovjerenja, nesnošljivosti, potreban je dubinski rad na rješavanju predrasuda, na prevenciji nasilja te suočavanju s problemima. Obvezu rada na istraživanju, otkrivanju, te prevenciji zločina iz mržnje Republika Hrvatska, kao članica Ujedinjenih naroda i Europske Unije, ima temeljem niza međunarodnih pravnih akata⁴.

Na i dalje prisutnu diskriminaciju nacionalnih manjina, osobito Srba i Roma, u Republici Hrvatskoj upozorio je i Amnesty International u svom godišnjem izvještaju za 2015. godinu.

Oslobađajuća presuda za zločin u Gruborina

Dana 26. veljače je objavom oslobađajuće presude okončano ponovljeno suđenje za ratni zločin nad civilnim stanovništvom u Gruborima, koje je započelo 15. veljače 2016. pred izmijenjenim vijećem Županijskog suda u Zagrebu, pod predsjedanjem suca Ivana Turudića, koji je u obrazloženju presude utvrdio da su zločin nedvojbeno počinili pripadnici ATJ Lučko.

Dana 25. kolovoza 1995. godine, u zaseoku Grubori pored Plavnog, počinjen je ratni zločin nad civilnim stanovništvom. Pripadnici ATJ Lučko ubili su mještane starije dobi, Jovu Grubora, Miloša Grubora, Mariju Grubor, Milku Grubor, Đuru Karanovića i Jovana Grubora pok. Damjana, koje su ondje zatekli. Većina mještana Plavnog i Grubora se toga dana ujutro uputila prijaviti UNPROFOR-u u školskoj zgradi u Plavnom, a u vezi odlaska u tadašnju SR Jugoslaviju ili zbog eventualnog ostanka u Hrvatskoj. Civili srpske nacionalnosti koji su toga jutra ostali u svojim domovima su ubijeni, a gotovo sve kuće u zaseoku su zapaljene.

⁴ Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Savjeta (od 25. 10. 2012. godine) koja uspostavlja minimalne standarde o pravima, podršci i zaštiti žrtava zločina. (56) prepoznati mogući motiv mržnje ili predrasude kod zločina; (57) procijeniti je li žrtva zločina izložena riziku sekundarne viktimizacije, zastrašivanja ili odmazde i da postoje čvrste indicije da će te žrtve imati korist od specijalnih mjera zaštite; Okvirna konvencija Vijeća Evrope za zaštitu nacionalnih manjina, čl. 6.; Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida od 09. 12. 1948. godine.; Međunarodna konvencija o suzbijanju i kažnjavanju zločina aparthejda, usvojena; Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) odobrena predložena za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine 34/180 od 18. 12. 1979. Stupila na snagu: 03. 09. 1981. u skladu sa člankom 27.; Konvencija o pravu djeteta (CRC) iz 1989. godine. (Čl. 2.); Deklaracija međunarodne konferencije protiv rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije i srodnih oblika netolerancije iz 2001. godine.

Zbog zavjere šutnje između tridesetak sudionika akcije u kojoj je ubijeno šest starijih srpskih civila kao i neučinkovitosti istrage i suđenja, teret odgovornosti zbog počinjenog zločina, još uvijek ostaje na svim pripadnicima ATJ Lučko.

Ako taj zločin, koji su i prema tvrdnji suca Turudića nesumnjivo počinili pripadnici elitne jedinice hrvatske specijalne policije, ostane bez osude, predstavljat će trajnu sramotu za Hrvatsku. Očekujemo da će se Državno odvjetništvo RH žaliti na oslobađajuću presudu. Očekujemo i da će DORH pokrenuti istragu protiv drugih pripadnika ATJ Lučko za koje je utvrđeno da su među njima nedvojbeno počinitelji zločina.

Zabrinjava i da je DORH prekvalificirao optužbe koje su upućivale na zapovjednu odgovornost Željka Sačića u pomaganje kaznenog djela ratnog zločina za koje je nastupila zastara, posebno jer su tijekom ovog postupka brojni svjedoci (Marko Gojević, Karolj Dondo, Čedo Romanić, Zvonko Gambiroža te Stjepan Buhin) spominjali prisutnost temeljne policije koja je trebala obaviti očevid u selu, ali i Sačićevo korištenje funkcije i utjecaja da se očevid spriječi pod svaku cijenu.

Najava objave dvije prvostupajnske presude pred Međunarodnim kaznenim sudom
za bivšu Jugoslaviju u predmetima Karadžić i Šešelj

Prvostupajnska presuda opt. Vojislavu Šešelju 31. ožujka 2016. ⁵

Raspravno vijeće zakazalo je izricanje presude lideru srpskih radikala i ujedno naložilo vlastima Srbije da poduzmu sve neophodne mjere kako bi osigurale prisustvo opt. Šešelja u sudnici Tribunala. Vojislav Šešelj dragovoljno se predao još 2003. godine. Kazneni postupak započeo je 2007. dok su završni govori okončani još 2012. godine. Prvotno je izricanje presude bilo zakazano za listopad 2013., no usvojen je okrivljenikov zahtjev da se jedan od članova vijeća koje mu je sudilo, danski sudac Frederik Harhoff, diskvalificira zbog objavljivanja teksta u kojem je izrazio zabrinutost zbog "novog smjera" Tribunala i time ostavio "dojam pristranosti" u prilog osude optuženog.

Vojislav Šešelj tereti se isključivo po osnovu individualne, dakle osobe, a ne i takozvane zapovjedne odgovornosti. Njegova odgovornost se u tri točke optužnice kvalificira kao zločin protiv čovječnosti (čl. 5. Statuta MKSJ), a u šest kao kršenje zakona i običaja ratovanja (1. 3. Statuta MKSJ), a na teret mu se stavlja učešće u sustavnim i rasprostranjenim napadima na hrvatsko, muslimansko i drugo nesrpsko civilno stanovništvo u Istočnoj i Zapadnoj Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Vojvodini.

Do rujna 1993., a po navodima optužnice, Šešelj je sa znanjem, namjerom i punom sviješću o konzekvencama bio jedan od sudionika u "zajedničkom zločinačkom pothvatu", sa ciljem trajnog i nasilnog uklanjanja nesrpskog stanovništva sa trećine teritorije Hrvatske, iz većeg djela Bosne i Hercegovine, kao i iz dijelova Vojvodine. Šešeljev doprinos tom zločinačkom pothvatu je, prema optužnici, bio višestruk. Prvo, sudjelovao je u regrutiranju, naoružavanju, opremanju i "usmjeravanju" dragovoljačkih paravojnih formacija poznatih kao "Četnici" ili "Šešeljevci". Drugo, sudjelovao je u "planiranju i pripremi" osvajanja sela u Istočnoj i Zapadnoj Slavoniji i u općinama Zvornik i Bosanski Šamac, kao i u prisilnom transferu nesrpskih stanovnika tih sela ili njihovom zatvaranju u zatočeničke objekte, gdje su bili podvrgnuti mučenjima, ubojstvima i neljudskim uvjetima života. Treća, najznačajnija Šešeljeva kontribucija zajedničkom zločinačkom pothvatu je njegova "zapaljiva" i "ekstremno nacionalistička retorika" i "ratna propaganda" od 1990.-1994. godine.

⁵ Priopćenje za javnost MKSJ, <http://www.icty.org/bcs/press/presuda-pretresnog-veca-u-postupku-protiv-vojislava-seselja-bice-izrecena-31-marta-2016>

Prvostupanjska presuda Radovanu Karadžiću 24. ožujka 2016. ⁶

Radovan Karadžić gotovo 13 godine proveo je u bijegu. Optužen je u srpnju 1995. i jedna je od najviših zvaničnika kojima se sudilo pred Međunarodnim sudom. Karadžić se na teret stavljaju veoma ozbiljne optužbe. Navodi se da je sudjelovao u "sveobuhvatnom" udruženom zločinačkom pothvatu koji je imao za cilj trajno uklanjanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata s područja u Bosni i Hercegovini na koja su bosanski Srbi polagali pravo putem činjenja genocida, progona, istrebljivanja, ubojstava, deportacije i prisilnog premještanja.

Nadalje, sudjelovao je u UZP-u s ciljem pokretanja i provođenja kampanja snajperskog djelovanja i granatiranja civilnog stanovništva Sarajeva, čiji je primarni cilj bio širenje terora među njima.

Karadžić se temeljem individualne kaznene odgovornosti, kroz koncept udruženog zločinačkog pothvata, tereti za genocid nad bosanskih Muslimana u Srebrenici. Naposljetku, navodi se da je optuženi sudjelovao u združenom zločinačkom pothvatu uzimanja pripadnika Ujedinjenih nacija kao talaca kako bi se NATO prisilio od uzdržavanja od zračnih napada na vojne ciljeve bosanskih Srba.

Tijekom suđenja koje je trajalo gotovo 5 godina ispitano je 586 svjedoka. Optužba je zahtijevala kaznu doživotnog zatvora, a obrana oslobađajuću presudu.

Županijsko državno odvjetništvo u Požegi je 1999. godine izdalo optužnicu protiv Radovana Karadžića za počinjenje ratnog zločina protiv civilnog stanovništva; da je dana 7. kolovoza 1995. kao predsjednik Republike Srpske osobno zapovjedio zrakoplovno raketiranje pograničnog hrvatskog sela Mačkovac, kojom prilikom su dva zrakoplova tipa "Orao" bacila na selo četiri kazetne bombe i četiri rakete te su poginule dvije osobe, ranjeno devet ljudi, uništeno 20 obiteljskih kuće, sa gospodarskim objektima, mehanizacijom i stokom. Tijekom zrakoplovnog napada uništena je i lokalna rimokatolička crkva "Sv. Matije".

Uhićenje Tomislava Duića

Dana 19. veljače je u Splitu nakon 15 godina, koliko je proveo u bijegu od hrvatskog pravosuđa, ispred svog stana uhićen osuđenik Tomislav Duić, zapovjednik nekadašnjeg Vojno-istražnog centra Lora i to nakon završenog suđenja u predmetu "Lora 1" i onog započetog u predmetu "Lora 2". Tomislav Duić je pravomoćno osuđen na osam godina zatvora, za kazneno djelo ratnoga zločina nad civilima i ratnim zarobljenicima u Vojno-istražnom centru Lora.

Svih ovih godina u dijelu javnosti zločini počinjeni u Lori se negiraju i relativiziraju, iznose se teze o tzv. "političko – pravnoj uroti" usprkos činjenici da je od 2007. godine na snazi pravomoćna sudska presuda ("Lora 1") kojom je nedvojbeno utvrđena krivnja optuženika, od koji su neki priznali počinjenje kaznenih djela te izrazili kajanje. Kazneni postupak protiv uhićenog Tomislava Duića i dr., optuženih za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika u sudskom predmetu "Lora 2", u tijeku je pred Županijskim sudom u Splitu. ⁷ Optužnica u aktualnom predmetu "Lora 2", protiv pravomoćno osuđenih iz "Lore 1", Tomislava Duića, Tončija Vrkića, Anđelka Botića, Emilija Bungura i Ante Gudića, na snazi je još od 2009. godine, no rasprava nije zakazivana sve do 2014. godine i to zbog prijepora oko suđenja u odsutnosti.

Naime, Tomislav Duić i Emilijo Bungur, koji je uhićen u kolovozu 2015., više od desetljeća su bili u bijegu od hrvatskog pravosuđa. Na koncu je odlučeno da će im se i u ovome postupku suditi u odsutnosti, kao što je to bilo i u slučaju "Lore 1", s time da im se ovoga puta na teret stavlja psihičko i fizičko zlostavljanje zarobljenih pripadnika JNA i srpskih paravojnih formacija. Trojica zarobljenika (Dušan Jelić, Bojan Vesović i Vade Savić) preminuli su od zadobivenih ozljeda. Podaci prikupljeni od

⁶ Priopćenje za javnost MSKJ, <http://www.icty.org/bcs/press/presuda-pretresnog-vije%C4%87a-u-predmetu-karad%C5%BEi%C4%87-bi%C4%87e-izre%C4%8Dena-24-marta-2016>

⁷ Vidi: <http://www.documenta.hr/hr/zlo%C4%8Din-u-lori-2-opt.-tomislav-dui%C4%87-i-dr.html>

strane organizacija za zaštitu ljudskih prava pokazuju da je žrtava bilo i više. Podsjećamo pripadnici 72. bojne Vojne policije HV-a, Tomislav Duić, zapovjednik Vojnog zatvora Lora, Tonči Vrkić, Anđelko Botić, Emilijo Bungur i Ante Gudić te Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, u tzv. sudskom predmetu Lora 1, osuđeni su jer je Sud na temelju izvedenih dokaza nedvojbeno utvrdio da su u razdoblju od ožujka do rujna 1992. u Vojno-istražnom centru "Lora" u Splitu bez ikakvog pravnog osnova, držali veći broj zatočenih civilnih osoba, uglavnom srpske nacionalnosti vrijeđajući njihovo ljudsko dostojanstvo, ponižavajući ih, fizički i psihički zlostavljajući ih, te su ih pri tom mučili i tjelesno kažnjavali - sve do usmrćenja nekih od njih: Gojka Bulovića i Nenada Kneževića. Presuda je u cijelosti potvrđena od strane Vrhovnog suda RH-a i postala je pravomoćna 6. veljače 2007. godine. Josip Bikić dragovoljno se u studenome 2008. godine predao hrvatskim vlastima i zatražio obnovu postupka te u potpunosti priznao krivnju te izrazio kajanje (više o zločinima u Lori: prilog dvotjednog izvještaja od 18.09.2015.).

Europski sud utvrdio diskriminaciju po spolnoj orijentaciji

Dana 23. veljače Europski sud za ljudska prava utvrdio je diskriminaciju po spolnoj orijentaciji kao i povredu prava na osobni i obiteljski života u zahtjevu Pajić protiv Hrvatske (broj zahtjeva: 68453/13)⁸. Podnositeljici, državljanki BiH su upravna tijela tumačenjem nacionalnog prava (Zakon o strancima⁹) i neprimjenjivanjem ratificiranih međunarodnih konvencija onemogućila spajanje obitelji sa njenom partnericom, državljankom RH. Ona je podnijela prigovor da je diskriminirana na temelju svoje seksualne orijentacije u postupku dobivanja dozvole boravka za spajanje obitelji sa svojim partnericom, u odnosu na izvanbračne raznospolne parove. Konkretno, njihova veza nije bila obuhvaćena pojmom "član obitelji" na temelju članka 56. stavka 3. Zakona o strancima i pojam "drugi rođak" iz stavka 4. istog članka Zakona o strancima se nije primjenjivao na istospolne veze. Postupak pred nacionalnim tijelima pokrenut je 2011. Sud je naglasio da je u posljednjih nekoliko godina znatan broj država članica Vijeća Europe pravno priznao istospolne parove i njihova životna partnerstva te bi s obzirom na navedenu pravnu evoluciju bilo umjetno održavati mišljenje da, za razliku od različitog spola par, istospolni par nije mogao uživati "obiteljski život".

Pakrački pioniri zaradili prekršajnu prijavu

Učenici pakračke srednje škole su se tijekom karnevalskih dana maskirali u pionire, Jovanku Broz i Josipa Broza Tita. Njih dvadesetak obukli su bijele košulje, crvene marame i "Titovku" te predvođeni 'Titom i Jovankom' prošetali Pakracem. No, njihove maske nisu se svidjele svima pa je došlo i do nekoliko prijava pakračkoj policiji kao i prekršajnom sudu. Lipički mjesječnik *Compas* je objavio njihovu ispriku svim građanima Pakraca i Hrvatske: *Nije nam bila namjera ikome stajati na žulj ili povrijediti ikoga. Nismo se nadali da će biti negativnih komentara kao ni to da je povorka kroz Pakrac prekršajno djelo. Potaknuti pojedinačnim prijavama pakračkoj policiji kao i prekršajnom sudu, još jednom se ispričavamo svim građanima Pakraca i Hrvatske koje smo nenamjerno uvrijedili. Hvala 5.bm razred.*¹⁰ Ostaje nejasno za koje prekršajno djelo ih se tereti te da li je moguće da maskare terete za remećenja javnog reda i mira?

⁸ Presuda ECHR, od 23.02.2016.:

<http://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid%22:%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22},%22itemid%22:%22001-161061%22}>

⁹ Zakon o strancima, <http://www.zakon.hr/z/142/Zakon-o-strancima>

¹⁰ Izvor: <http://www.compas.com.hr/clanak/1/1979/isprika-za-tita-i-male-pionire.html>

Europski dan žrtava kaznenih djela

Europska komisija je dan 22. veljače proglasila Europskim danom zaštite žrtava kaznenih djela¹¹, kada se u svim zemljama članicama EU na prigodan način kroz stručna i edukativna javna događanja po principu međusobne koordinacije svih odgovornih dionika, provodi šira senzibilizacija građana na ovu temu. Direktivom 2012/29/EU¹² o minimalnim standardima za žrtve zahtjeva od članica da žrtvama kaznenih djela osiguraju: da se sa žrtvama postupa s poštovanjem te da policija, državni odvjetnici i suci budu prikladno osposobljeni za rad sa žrtvama, da se žrtvama pruže razumljive informacije o njihovim pravima i slučaju, da se žrtvama jamči potpora u svim državama članicama, da žrtve mogu sudjelovati u postupku ako to žele te da im se pruži pomoć za sudjelovanje na suđenju, da se ranjive žrtve, kao što su djeca, žrtve silovanja ili žrtve s invaliditetom, identificiraju i na odgovarajući način zaštite, da su žrtve tijekom policijskih istraga i sudskih postupaka zaštićene. Naime, u skladu s člankom 26. Direktive 2012/29/EU Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela, nadležna tijela država članica imaju obvezu poduzimati preventivne mjere s ciljem podizanja svijesti o pravima žrtava kaznenih djela kao i o drugim odredbama ove Direktive. To podrazumijeva provedbu javnih kampanja i drugih oblika senzibilizacije građana u suradnji s odgovarajućim organizacijama civilnog društva i ostalim nadležnim državnim tijelima. Tako je prošli tjedan Ministarstvo pravosuđa organiziralo okrugli stol na temu "Primjena prava žrtava kaznenih djela – iskustva u praksi", Udruga za podršku žrtvama i svjedocima okrugli stol pod nazivom "Razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja u Republici Hrvatskoj", a PU Osječko baranjska održala niz preventivnih aktivnosti u cilju senzibilizacije građana o pravima žrtava kaznenih djela u Informativnom centru policije u Osijeku.

Cilj navedenih javnih događanja bio je pokazati dobre primjere iz prakse u dijelu koji se odnosi na primjenu prava žrtava tijekom prethodnog i kaznenog postupka, ali i probleme s kojima se suočavamo. Kako Republike Hrvatska nije u ostavljenom roku uspjela implementirati navedenu Direktivu u nacionalno zakonodavstvo to je ona sada direktan izvor prava pa se stoga zalažemo za sistematičnije upoznavanje njenog sadržaja svih predstavnika tijela koji su u svakodnevnom dodiru sa žrtvama kao i građana Hrvatske.¹³

¹¹ Statement of Commissioner Jourová on the European Day for victims of crime, http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-386_en.htm

¹² Vidi: http://www.mup.hr/UserDocsImages/Savjeti/2015/DIREKTIVA%202012_29_EU%20%282%29.pdf

¹³ Za sadržaj izvještaja isključivo su odgovorne organizacije izdavači te on ni na koji način ne predstavlja službene stavove donatora. Ovaj izvještaj je nastao u sklopu projekta 'Podrška strategiji razvoja pravosuđa u području ljudskih prava', uz financijsku podršku Fondova Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške za organizacije civilnoga društva, čiji je provoditelj za Republiku Hrvatsku Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.